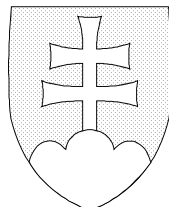

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 1051/2017/OK-2017/FH/3/1/032

Bratislava 23. novembra 2017

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor koncentrácií, v správnom konaní číslo 0018/OK/2017 začatom dňa 17.10.2017 na základe oznámenia koncentrácie podľa § 10 ods. 7 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov podnikateľom Východoslovenská energetika Holding a.s., Mlynská 31, 042 91 Košice zastúpeného splnomocnenou právnou zástupkyňou Advokátska kancelária Zuzana Turayová, s.r.o. Hviezdoslavovo nám. 13, 811 02 Bratislava

r o z h o d o l

na základe § 12 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov tak, že **s ú h l a s í** s koncentráciou spočívajúcou podľa § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov v získaní nepriamej výlučnej kontroly podnikateľa Východoslovenská energetika Holding a.s., Mlynská 31, 042 91 Košice nad časťou podnikateľa ČEZ Slovensko, s.r.o., Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava, na základe Zmluvy o predaji časti podniku uzavretej dňa 12.10.2017 medzi podnikateľmi ČEZ Slovensko, s.r.o., Mlynské

nivy 48, 821 09 Bratislava ako predávajúcim a Východoslovenská energetika, a.s., Mlynská 31, 042 91 Košice ako kupujúcim.

O d ô v o d n e n i e :

1 Koncentrácia a aktivity účastníkov koncentrácie

1. Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky, odbor koncentrácií (ďalej len „úrad“) bolo dňa 17.10.2017 listom zaevidovaným pod číslom 1051/2017/OK-5229/2017 od podnikateľa Východoslovenská energetika Holding a. s., Mlynská 31, 042 91 Košice (ďalej len „VSEH“) zastúpeného splnomocnenou právnou zástupkyňou Advokátska kancelária Zuzana Turayová, s.r.o. Hviezdoslavovo nám. 13, 811 02 Bratislava doručené oznámenie koncentrácie (ďalej len „Oznámenie“) podľa § 10 ods. 7 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Týmto podaním bolo začaté správne konanie vo veci predmetnej koncentrácie vedené pod číslom 0018/OK/2017 a v súlade so znením § 11 ods. 1 zákona začala dňa 18.10.2017 plynúť lehota 25 pracovných dní na vydanie rozhodnutia.
2. Vychádzajúc z Oznámenia úrad zistil, že sa jedná o koncentráciu podľa § 9 ods. 1 písm. b) zákona. Predmetná koncentrácia spočíva v nadobudnutí časti podniku ČEZ Slovensko, s.r.o., Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava (ďalej len „ČEZ“) podnikateľom VSEH, na základe Zmluvy o predaji časti podniku uzavretej medzi podnikateľmi Východoslovenská energetika a. s. a ČEZ dňa 12.10.2017.
3. Účastníkom správneho konania je podnikateľ VSEH. Účastníkmi koncentrácie sú nadobúdateľ kontroly – Oznamovateľ VSEH a podnikateľ, nad ktorého časťou podniku je kontrola nadobúdaná – ČEZ.
4. Spoločnosť VSEH je vlastnená štátom a skupinou RWE v pomere akcií 51:49, pričom vychádzajúc z Oznámenia nad spoločnosťou VSEH vykonáva nepriamu výlučnú kontrolu spoločnosť RWE AG. Podľa Oznámenia skupina RWE pôsobí na Slovensku v oblasti energetiky predovšetkým cez skupinu VSE, do ktorej patrí spoločnosť VSEH, jej materské a dcérske spoločnosti (ďalej len „skupina RWE, skupina VSE alebo skupina nadobúdateľa“). Skupinu tvoria elektroenergetické spoločnosti, ktoré sú aktívne v oblasti dodávok a distribúcie elektriny, dodávok plynu a v obmedzenom rozsahu aj v oblasti výroby elektriny. VSEH riadi svoje dcérske spoločnosti, ktoré sú aktívne na trhu výroby a veľkoobchodnej dodávky elektriny (VSE Ekoenergia, s.r.o. a Bioplyn Rozhanovce, s.r.o.), v distribúcii elektriny (Východoslovenská distribučná a. s. (ďalej len „VSD“)), dodávke elektriny (Východoslovenská energetika a. s. (ďalej len „VSE“)) a zemného plynu (innogy Slovensko, s.r.o.). VSEH zároveň poskytuje pre svoje dcérske spoločnosti zdieľané služby v oblasti personálnych služieb, poradenstva, finančných a účtovných služieb, IT služieb a služieb pre zákazníkov.
5. Skupina RWE na Slovensku pôsobí aj prostredníctvom spoločnosti innogy South East Europe s.r.o., innogy Solutions s.r.o., ktorých aktivity nebolo potrebné bližšie

skúmať z hľadiska posúdenia danej koncentrácie. Spomedzi spoločností zo skupiny RWE je na Slovensku aktívna ešte spoločnosť RWE Technology, ktorá pôsobí v oblasti rovnako nesúvisiacej s predmetnou koncentráciou.

6. Z Oznámenia vyplýva, že nadobúdaná časť podniku ČEZ s názvom „Domácnosti“ (ďalej len „Domácnosti ČEZ“) vykonáva výlučne činnosť spočívajúcu v maloobchodnej dodávke elektriny a plynu domácnostiam na Slovensku a je samostatne hospodáriacou jednotkou v rámci organizačnej štruktúry spoločnosti ČEZ.
7. Vychádzajúc z informácií ohľadne aktivít nadobúdateľa a nadobúdanej časti podnikateľa, úrad sa v ďalšom posudzovaní sústredil na nasledujúce oblasti a prekryvy, resp. vertikálne prepojenia, ktoré vznikajú ako dôsledok predmetnej koncentrácie:
 - Maloobchodné dodávky zemného plynu (domácnostiam) – horizontálny prekryv
 - Maloobchodné dodávky elektriny (domácnostiam) – horizontálny prekryv
 - Výroba/Veľkoobchod s plynom – maloobchodné dodávky plynu (vertikálny vzťah)
 - Výroba/Veľkoobchod s elektrinou – maloobchodné dodávky elektriny (vertikálny vzťah)
 - Distribúcia elektriny – maloobchodné dodávky elektriny (vertikálny vzťah).
8. Skupina nadobúdateľa je v SR ďalej aktívna aj v určitých súvisiacich oblastiach, napr. v oblasti výkonu činnosti energetického audítora, poskytovania podpornej energetickej služby, ktoré však koncentráciou nebudú dotknuté z pohľadu horizontálneho prekryvu, nakoľko Domácnosti ČEZ nie je na týchto trhoch aktívna. Rovnako prípadné nehorizontálne prepojenia, vznikajúce v tejto súvislosti, nie sú, najmä vzhľadom na prírastok skupiny nadobúdateľa v dôsledku akvizície Domácnosti ČEZ v tomto smere z hľadiska posúdenia koncentrácie relevantné.
9. V nadväznosti na charakter aktivít účastníkov koncentrácie, úrad predovšetkým samostatne posudzoval oblasť dodávok elektriny a zemného plynu. Aj podľa Oznámenia, dodávky elektriny domácnostiam a dodávky zemného plynu domácnostiam v Slovenskej republike sú dva samostatné tovarové relevantné trhy. Elektrina a plyn uspokojujú rôzne potreby odberateľov, majú úplne odlišnú fyzikálnu/chemickú povahu a najmä účel použitia tovarov je odlišný. Elektrina a plyn slúžia na uspokojenie odlišných potrieb odberateľov (hoci na druhej strane, v niektorých prípadoch je možné tieto komodity považovať za komplementárne, napr. kúrenie, varenie je možné pomocou oboch komodít). V geografických oblastiach, ktoré nie sú plynofikované, sa na rovnaký účel používa elektrina. Avšak z pohľadu ceny nie sú elektrina a plyn zastupiteľné. Dôvodom je rádovo oveľa drahšia elektrina. Okrem iného, toto členenie tovarov reflektuje komunitárna i národná energetická legislatíva, resp. aj ex ante regulácia zo strany sektorového regulátora. Každý dodávateľ ponúka tieto tovary samostatne, táto skutočnosť je podľa Oznamovateľa ďalší dôkaz o tom, že tieto tovary nie sú zastupiteľné¹.

¹ V tejto súvislosti nebolo nevyhnutné v predmetnej koncentrácii, vzhľadom najmä na charakteristiky a postavenie účastníkov koncentrácie a ich konkurentov na ďalej uvedených trhoch, bližšie sa zaoberať konglomerátnymi efektami koncentrácie

10. Okrem trhu dodávok plynu domácnostiam je skupina nadobúdateľa aktívna na trhoch dodávok plynu malým, stredným a veľkým podnikom na Slovensku, ktoré však koncentráciou nebudú dotknuté, nakoľko tieto dodávky patria na iný trh, kde Domácnosti ČEZ nie je aktívna.

2 Plyn

11. Hlavnými oblasťami v rámci štruktúry trhu so zemným plynom sú produkcia zemného plynu a infraštruktúra pozostávajúca z prepravných a distribučných sietí, ktorými sa plyn dostáva prostredníctvom dodávateľsko-odberateľského vzťahu až ku konečnému zákazníkovi.

12. Z Oznámenia vyplýva, že v SR sa vyrába len zanedbateľné množstvo plynu, až 98 % sa dováža. Na úrovni prepravy pôsobí len jeden subjekt (eustream, a.s.), rovnako aj na úrovni distribúcie (SPP - distribúcia, a. s.). Skupina nadobúdateľa ani Domácnosti ČEZ nepôsobia na úrovni výroby, prepravy a distribúcie plynu, preto sa úrad týmito oblasťami ďalej nezaoberal.

2.1 Trh veľkoobchodnej dodávky plynu

13. Vychádzajúc z podkladov a informácií predložených v Oznámení úrad zistil, že skupina RWE na Slovensku pôsobí na tejto úrovni prostredníctvom [.....]
[.....]
[.....]
[.....]
[.....]
[.....]
[.....].² Úrad pre účely tejto koncentrácie vychádzal z alternatívy trhu veľkoobchodných dodávok plynu na úrovni SR, bez nutnosti uzavretia definície trhu.

14. Celková spotreba plynu v SR za rok 2016 bola 51 TWh. Objem dodávok plynu spoločnosti [.....]³ zo skupiny RWE predstavoval v roku 2016 [.....]⁴, čo predstavuje podiel [10-20] %⁵ na celkovej spotrebe plynu v Slovenskej republike v roku 2016.

15. V prípade nadobúdanej časti podnikateľa Domácnosti ČEZ, táto nepôsobí na úrovni veľkoobchodných dodávok plynu. Úrad vo vzťahu k veľkoobchodu posudzoval len vertikálne prepojenie, t. j. skupina RWE na veľkoobchode a maloobchodné dodávky Domácnosti ČEZ.

² Obchodné tajomstvo Oznamovateľa – spoločnosti zo skupiny RWE, ktoré pôsobia na trhu veľkoobchodnej dodávky plynu

³ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa – názov spoločnosti dodávajúci plyn

⁴ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa – objem dodávok plynu skupiny RWE v roku 2016

⁵ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - podiel dodávok plynu skupiny RWE na celkovej spotrebe v SR v roku 2016

2.2 Trh dodávok plynu domácnostiam

16. Z predložených podkladov a informácií vyplynulo, že súťažné podmienky v oblasti dodávok plynu domácnostiam na celom území Slovenska homogénne/identické. Všetci dodávatelia plynu v rámci relevantného trhu dodávky domácnostiam poskytujú univerzálnu službu, ktorá je ex ante regulovaná vecne (schvaľovanie obchodných podmienok, dodávky, univerzálne služby) a cenovo (cenový strop/maximálne ceny dodávky). Tieto podmienky sú následne rovnaké pre celé portfólio dodávateľa, resp. jeho odberateľov. Neexistuje geograficky vymedzená ex ante regulácia. Z toho dôvodu je podľa Oznamovateľa priestorovým trhom celé územie Slovenska. Dodávatelia plynu domácnostiam pôsobia na celom území Slovenska a aj licencie na dodávky oprávňujú dodávateľov poskytovať dodávky v rámci celého územia Slovenska. Každý odberateľ v domácnosti bez ohľadu na svoje bydlisko si môže vybrať svojho dodávateľa bez ohľadu na jeho sídlo, prípadne bezplatne zmeniť svojho dodávateľa.
17. Úrad posudzoval vychádzajúc z vyššie uvedeného dopady koncentrácie na úrovni dodávok plynu domácnostiam v rámci celého územia SR.

2.3 Posúdenie dopadov koncentrácie v oblasti dodávok plynu

18. Úrad z Oznámenia zistil, že skupina nadobúdateľa predáva plyn domácnostiam na celom území SR pod značkou Modrý plyn. Plyn je z pohľadu ceny a dĺžky viazanosti predávaný pod nasledujúcimi produktovými skupinami: EXTRA, BONUS a KLASIK.
19. V rámci skupiny nadobúdateľa VSEH riadi svoju dcérsku spoločnosť, ktorá sa venuje dodávke zemného plynu domácnostiam (innogy Slovensko) a zároveň poskytuje zdieľané služby v oblasti personálnych služieb, podnikateľského poradenstva, finančných a účtovných služieb, IT služieb a služieb pre zákazníkov.
20. Z predložených podkladov a informácií vyplynulo, že časť podniku Domácnosti ČEZ neprevádzkuje žiadne pobočky či zákaznícke centrá. Spomedzi produktových radov Domácnosti ČEZ používa názov „Comfort“.
21. Objem dodávok plynu domácnostiam za skupinu VSE v roku 2016 predstavoval [.....]⁶, čo predstavuje podiel cca [10-20]⁷ % na celkovej spotrebe plynu domácností v Slovenskej republike v roku 2016.

⁶ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - objem dodávok plynu domácnostiam za skupinu VSE v roku 2016

⁷ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - podiel dodávok plynu domácnostiam za skupinu VSE v roku 2016

22. Objem dodávok plynu časti podniku Domácnosti ČEZ v roku 2016 predstavoval [.....],⁸ čo predstavuje podiel cca [0-5]⁹ % na celkovej spotrebe plynu domácností v Slovenskej republike v roku 2016. Podiel dodávok plynu časti podniku Domácnosti ČEZ má klesajúcu tendenciu. V roku 2014 to bolo [0-5]¹⁰ % a v roku 2015 [0-5]¹¹ %.
23. Na základe údajov z Oznámenia o objeme dodávok plynu domácnostiam na území Slovenskej republiky účastníkmi koncentrácie úrad zistil, že v roku 2016 účastníci koncentrácie dosiahli na území Slovenskej republiky spoločný trhovú podiel [10- 20]¹² %.
24. Úrad zistil, že na trhu dodávok plynu domácnostiam na území Slovenskej republiky pôsobí niekoľko väčších konkurentov. Medzi subjekty s najvyšším trhovým podielom, ktorý na základe kvalifikovaného odhadu vyčíslil účastník konania patria spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s. Mlynské nivy 44/a, Bratislava (ďalej len „SPP“) s cca 70 % podielom, ZSE so 7 % podielom a Slovakia Energy s 4,5 % trhovým podielom.
25. Na základe postavenia účastníkov koncentrácie v oblasti dodávok plynu domácnostiam v rámci SR, prírastku podielu skupiny nadobúdateľa na tomto trhu v dôsledku akvizície Domácnosti ČEZ a taktiež vzhľadom na postavenie a charakter konkurentov na tomto trhu, predovšetkým s ohľadom na významné postavenie SPP, úrad zistil, že posudzovaný horizontálny prekryv významne nezasiahne do existujúcej trhovej štruktúry na predmetnom trhu a Oznamovateľ bude aj naďalej, po uskutočnení posudzovanej koncentrácie, vystavený na predmetnom trhu súťaži.
26. Čo sa týka vertikálneho posúdenia, vzhľadom na podiel skupiny nadobúdateľa na veľkoobchode a podiel Domácnosti ČEZ na maloobchodných dodávkach plynu, nebola zistená existencia ovplyvnených trhov. Taktiež vzhľadom najmä na existujúcu štruktúru trhu na oboch stranách vertikály úrad dospel k záveru, že posudzovaná koncentrácia nevyvoláva súťažné obavy z možného uzavretia prístupu k vstupom ani odberateľom.

3 Elektrina

27. Dodávateľský reťazec vo vzťahu k výrobe a predaju elektriny je nasledovný:

- a) VÝROBA a VEĽKOOBCHODNÁ DODÁVKA - elektrinu vyrobia výrobcovia podľa potrieb sústavy a dodávateľov. Podmienkou výroby je dodržiavanie technických parametrov a plánu výroby.

⁸ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - objem dodávok plynu časti podniku Domácnosti ČEZ v roku 2016

⁹ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - podiel dodávok plynu časti podniku Domácnosti ČEZ v roku 2016

¹⁰ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - podiel dodávok plynu časti podniku Domácnosti ČEZ v roku 2014

¹¹ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - podiel dodávok plynu časti podniku Domácnosti ČEZ v roku 2015

¹² Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - spoločný trhovú podiel účastníkov koncentrácie

- b) PRENOS - vyrobenú elektrinu nie je možné skladovať a tak elektrina putuje k svojim spotrebiteľom v reálnom čase. Prenos vykonáva v podmienkach SR SEPS a. s., ako monopolný prevádzkovateľ prenosovej siete.
 - c) DISTRIBÚCIA - prenos elektriny prenosovou sústavou pokračuje k odberateľovi v distribučných sieťach (regionálne alebo miestne distribučné siete), do ktorých je pripojený každý odberateľ.
 - d) MALOOBCHOD s elektrinou - každý dodávateľ pre skupinu svojich odberateľov nakúpi toľko elektriny, koľko predpokladá, že v reálnom čase spotrebujú.
28. Podľa Oznámenia, spoločnosť Slovenské elektrárne, a. s. (ďalej len „SE“) je najvýznamnejším výrobcou elektriny na Slovensku. Úlohou prevádzkovateľa prenosovej sústavy (SEPS) je zabezpečiť prenos elektriny na väčšie vzdialenosti, teda napríklad od výrobcu k prevádzkovateľovi distribučnej sústavy, do ktorej je pripojené príslušné odberné miesto. Distribúciu elektriny do odberného miesta odberateľa zabezpečuje dodávateľ prostredníctvom prevádzkovateľov distribučných sústav na základe rámcových distribučných zmlúv, ktoré má dodávateľ uzavreté s prevádzkovateľmi tých distribučných sústav, do ktorých sú pripojené odberné miesta odberateľov tohto dodávateľa. Trh distribúcie elektriny je prirodzeným monopolom a geografické vymedzenie tohto trhu je definované veľkosťou distribučnej sústavy.¹³

3.1 Trh výroby a veľkoobchodnej dodávky elektriny a posúdenie dopadov koncentrácie v tejto súvislosti

29. Dodávka elektriny na veľkoobchodnom trhu nie je regulovaná. Vytváranie konečnej ceny je plne na trhovách princípoch. Na Slovensku je registrovaných rádovo 2600 zariadení na výrobu elektriny. Európska Komisia v minulosti uviedla, že trh výroby a veľkoobchodnej dodávky elektriny je z hľadiska geografického rozsahu zvyčajne národným trhom.¹⁴ Úrad v ďalšom posudzovaní vychádzal z alternatívy trhu výroby a veľkoobchodnej dodávky elektriny v SR, bez nutnosti hlbšieho posudzovania a uzavretia definície.
30. Vychádzajúc z objemu výroby a z objemu čistej dodávky elektriny zo strany spoločnosti SE v porovnaní s celkovou spotrebou, jej podiel na úrovni SR sa pohyboval okolo 70 % v roku 2016 (obdobne ako v roku 2015).
31. Z účastníkov koncentrácie je na tomto trhu v rámci výroby elektriny aktívna len skupina nadobúdateľa, aj to v obmedzenom rozsahu, prostredníctvom spoločnosti VSE Ekoenergia, s.r.o. a Bioplyn Rozhanovce, s.r.o., ktoré dodávajú elektrinu výlučne do distribučnej siete v rámci skupiny (spoločnosť VSD). V roku 2016 vyrobila a dodala skupina nadobúdateľa elektrinu v objeme [.....]¹⁵, pričom celková spotreba na Slovensku v roku 2016 dosiahla 30,1 TWh, čo ilustruje obmedzené pôsobenie skupiny nadobúdateľa v tejto oblasti.

¹³ napr. rozhodnutie EK vo veci COMP/M.5827 - ELIA/ IFM/ 50HERTZ, ods. 23

¹⁴ napr. rozhodnutie EK vo veci COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenská energetika, ods. 15 a 16

¹⁵ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - objem dodávok elektriny za skupinu VSE v roku 2016

32. Domácnosti ČEZ vôbec nie je aktívna na trhu výroby a veľkoobchodnej dodávky elektriny na Slovensku.
33. Čo sa týka vertikálneho posúdenia dopadov predmetnej koncentrácie, vzhľadom na limitované pôsobenie skupiny nadobúdateľa v tejto oblasti, ako aj podiel Domácnosti ČEZ na maloobchode, neboli v tomto smere identifikované vertikálne ovplyvnené trhy a úrad najmä vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že v dôsledku posudzovanej koncentrácie nedôjde k obmedzeniu súťaže v tomto smere.

3.2 Trh distribúcie elektriny a posúdenie dopadov koncentrácie v tejto súvislosti

34. Skupina nadobúdateľa pôsobí na relevantnom trhu distribúcie elektriny prostredníctvom spoločnosti VSD, ktorá je prevádzkovateľom distribučnej sústavy na vymedzenom území, ktoré pozostáva z Košického, Prešovského a časti Banskobystrického samosprávneho kraja.
35. Okrem spoločnosti VSD pôsobia na území Slovenska ďalšie 2 významné distribučné spoločnosti, a to Stredoslovenská energetika - distribúcia a. s. a Západoslovenská distribučná a. s., ktoré pôsobia v ďalších regiónoch. Tieto tri spoločnosti sú výhradní prevádzkovatelia regionálnych distribučných sústav na príslušných častiach vymedzeného územia. Okrem uvedených troch spoločností pôsobí na trhu s elektrinou aj 157 držiteľov povolení na distribúciu elektriny. Ide o prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav v areáloch výrobných, ale aj nevýrobných spoločností. Všetky distribučné spoločnosti prešli procesom právneho a funkčného oddelenia od dodávateľa elektriny. Distribúcia elektriny je ex ante regulovaná formou cenovej regulácie a vecnej regulácie zo strany sektorového regulátora. Regulátor schvaľuje prevádzkové poriadky distribútorov a ceny za distribúciu elektriny. Každý dodávateľ elektriny ma rovnaké podmienky prístupu a využívania distribučnej siete, pričom podmienky prístupu a využívania sú nastavené transparentne a nediskriminačne.
36. Nadobúdaná časť podniku Domácnosti ČEZ na tomto trhu nepôsobí. Úrad sa zaoberal, vzhľadom na regionálne pôsobenie skupiny nadobúdateľa, vertikálnym prepojením v tejto súvislosti, t. j. spoločnosť VSD v regióne svojej pôsobnosti ako distribútor, vo vzťahu k trhu maloobchodných dodávok domácnostiam, kde pôsobí nadobúdaný subjekt Domácnosti ČEZ.
37. Predovšetkým vzhľadom na uvedené regulačné povinnosti, ako aj vzhľadom na minimálny podiel, ktorý Domácnosti ČEZ na území pokrytom distribučnou sústavou VSD dosahuje, úrad dospel k záveru, že posudzovaná koncentrácia v tejto oblasti nevyvoláva súťažné obavy z možného uzavretia prístupu k vstupom ani odberateľom.

3.3 Trh dodávok elektriny domácnostiam

38. Oznamovateľ uviedol, že dodávka elektriny domácnostiam sa uskutočňuje spravidla na základe zmluvy o združenej dodávke elektriny, ktorú pre každé odberné miesto (prípadne pre viaceré odberné miesta jedného odberateľa)

uzatvárajú odberatelia s ich dodávateľom elektriny. Na základe tejto zmluvy dodávateľ elektriny zabezpečuje pre odberateľa najmä (i) dodávku elektriny – (ii) distribúciu elektriny do odberného miesta a zároveň (iii) preberá za odberateľa zodpovednosť za odchýlku. Elektrinu, ktorú dodávateľ predáva svojim odberateľom, nakupuje buď na veľkoobchodnom trhu s elektrinou od iných dodávateľov, alebo ju nakupuje priamo od výrobcu elektriny na základe (spravidla dlhodobej) zmluvy o nákupe elektriny.

39. Úrad sa tovarovo vzhľadom na aktivity Domácnosti ČEZ ďalej sústredil na posúdenie dodávok elektriny domácnostiam a v tomto smere bolo nevyhnutné predovšetkým bližšie sa zaoberať vymedzením priestorového relevantného trhu, resp. jeho alternatívami.

40. Podstatou vymedzenia priestorového relevantného trhu podľa Oznámenia je vymedziť územie, na ktorom medzi sebou podnikatelia, v tomto prípade dodávateľa elektriny segmentu domácnostiam súťažia o koncového odberateľa. Podľa Oznamovateľa skúmanie geografického relevantného trhu v sebe nesie rozbor určitých ukazovateľov panujúcich súťažných podmienok, napr.:

- a) regulačné bariéry vstupu – v tomto prípade nie sú žiadne bariéry vstupu, dôkazom je vysoký počet dodávateľov s povolením na dodávku elektriny,
- b) pri vstupe na trh dodávky nie sú žiadne kvóty, clá,
- c) predpokladom na dodávku elektriny je prístup k distribučným kanálom (prenos a hlavne distribúcia elektriny) – prístup k distribučným kanálom je regulovaný ex ante a platia princípy transparentnosti a nediskriminácie a to vzťahu ku každému jednotlivému dodávateľovi.

41. Spoločnosť VSE má podľa Oznámenia uzavretú rámcovú distribučnú zmluvu s distribučnými spoločnosťami na vymedzených distribučných územiach Stredného a Západného Slovenska, prípadne aj vo vzťahu k miestnym distribučným sieťam a rovnako iní relevantní dodávateľa majú uzavreté rámcové distribučné zmluvy na „tradičnom“ dodávateľskom území VSE. To znamená, že sú vytvorené rovnaké podmienky pre súťaž pre každého dodávateľa elektriny. Dodávateľa, ktorí majú uzavreté distribučné rámcové zmluvy tak môžu slobodne a za rovnakých podmienok súťažiť na celom území Slovenska, čo Oznamovateľ považuje za dôkaz, že geografické vymedzenie trhu je celé územie Slovenska. Cenu za dodávku elektriny domácnostiam [.....]
.....]¹⁶. V regióne východného Slovenska sú veľmi aktívni SPP a Slovakia Energy, s .r. o., ktoré pôsobia na celom území SR a na celé územie SR aj zameriavajú svoje marketingové aktivity.

42. Oznamovateľ argumentuje, že súťažné podmienky sú na celom území Slovenska homogénne/identické. Všetci dodávateľa elektriny v rámci relevantného trhu dodávky domácnostiam poskytujú univerzálnu službu, ktorá je ex ante regulovaná vecne (schvaľovanie Obchodných podmienok, dodávky, univerzálne služby) a cenovo (cenový strop/maximálne ceny dodávky). Tieto podmienky sú následne rovnaké pre celé portfólio toho, ktorého dodávateľa, resp. jeho odberateľov.

¹⁶ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa – diferenciácia ceny za dodávku elektriny

Neexistuje geograficky vymedzená ex ante regulácia. Oznamovateľ tiež odkazuje na celkové trendy, ktoré smerujú k prekonaniu historických regionálnych monopolov a väčšej liberalizácii trhu. Podľa Oznamovateľa je priestorový trh celé územie Slovenska, keďže dodávatelia elektriny pre relevantný trh dodávky domácnostiam pôsobia na celom území Slovenska, aj licencie na dodávky oprávňujú dodávateľov poskytovať dodávky v rámci celého územia Slovenska. Ďalej, každý odberateľ v domácnosti bez ohľadu na svoje bydlisko si môže vybrať svojho dodávateľa bez ohľadu na jeho sídlo, prípadne bezplatne zmeniť svojho dodávateľa.

43. Podľa Oznamovateľa toto geografické vymedzenie trhu je vo vzťahu k Slovenskej republike ako aj ostatným členským štátom EÚ potvrdené konštantnou rozhodovacou praxou Európskej Komisie. Ako príklady Oznamovateľ uvádza predovšetkým rozhodnutia Európskej Komisie týkajúce sa trhu dodávky elektriny domácnostiam na Slovensku.¹⁷
44. Úrad zistil, že skupina nadobúdateľa predáva elektrinu pod značkou VSE. Z pohľadu ceny a dĺžky viazanosti predávaný produkt je pod viacerými produktovými skupinami: EXTRA, ÚSPORA alebo základný cenník. Skupina nadobúdateľa prevádzkuje call centrum, zákaznícke centrá a mobilný predajný kanál. Call centrum – pôsobí v rámci celého Slovenska. Zákaznícke centrá sú zriadené v rámci východného Slovenska v mestách Košice, Prešov, Poprad, Michalovce, Rožňava, Bardejov, Humenné, Spišská Nová Ves, Trebišov. Ide vo väčšine o pasívny predaj, teda ponuka tovaru je realizovaná zákazníkovi, ktorý navštívi zákaznícke centrum bez aktívnej komunikácie ponuky vopred prostredníctvom iného kanálu. Mobilný predajný kanál je predajná sieť energetických poradcov v rámci celej SR, predajné bunky sú v mestách Košice, Prešov, Bratislava, Nitra, Žilina, Trenčín, Banská Bystrica. Stretnutie u zákazníka je vždy vopred dohodnuté telefonicky so súhlasom zákazníka. Ide o aktívny predaj produktov VSE priamo u zákazníka v jeho domácnosti.
45. Z Oznámenia bolo zistené, že Domácnosti ČEZ neprevádzkuje žiadne pobočky či zákaznícke centrá. Predaj je realizovaný priamo predajcami externých partnerov a zákaznícky servis je realizovaný prostredníctvom telefonického zákazníckej linky. Spomedzi produktových radov Domácnosti ČEZ používa názov „Comfort“.
46. Úrad posúdil argumenty Oznamovateľa, vo vzťahu k vymedzeniu priestorového relevantného trhu dodávok elektriny domácnostiam ako trhu národného, t. j. že existujúce prostredie umožňuje celoslovenské pôsobenie jednotlivých dodávateľov. Na strane druhej, vychádzajúc z prevažujúceho geografického pôsobenia troch najvýznamnejších dodávateľov ako „tradičných“ dodávateľov elektriny – t. j. ZSE, SSE a VSE a z podielov, ktoré každý z týchto dodávateľov má na svojom „tradičnom“ území v porovnaní s ich pôsobením mimo tohto územia, je dôvodné zvažovať alternatívu vymedzenia priestorového trhu ako trhu regionálneho.

3.3.1 Posúdenie dopadov koncentrácie v oblasti dodávok elektriny – celonárodný trh

47. Podľa odhadu Oznamovateľa celková veľkosť trhu dodávok elektriny domácnostiam na úrovni SR je v posledných rokoch stabilná a v objemovom vyjadrení predstavuje

¹⁷ napr. rozhodnutie EK vo veci COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenská energetika

ročne okolo 5 TWh. Skupina VSE v roku 2016 dodala [.....],¹⁸ teda jej podiel na trhu je cca [20-30 %].¹⁹ Domácnosti ČEZ v roku 2016 predali [.....],²⁰ tento podiel činí cca [0-5 %].²¹

48. Na základe údajov z Oznámenia o objeme dodávok elektriny domácnostiam na území Slovenskej republiky účastníkmi koncentrácie úrad zistil, že v roku 2016 účastníci koncentrácie dosiahli na území Slovenskej republiky spoločný trhovú podiel [20-30 %].²²
49. Podľa odhadu Oznamovateľa v posledných rokoch celkový počet zmien dodávateľa je okolo 60 000 odberných miest ročne, pričom počet stratených zákazníkov VSE je [.....]²³ - od januára do septembra 2017. Zmena dodávateľa je dnes teda pomerne bežnou záležitosťou a trh je plne liberalizovaný. [.....]²⁴, ktoré veľmi aktívne a agresívne pôsobí na „tradičnom“ území VSE prostredníctvom podomového predaja.
50. Z Oznámenia koncentrácie vyplýva, že na trhu dodávok elektriny domácnostiam na území Slovenskej republiky pôsobí niekoľko významných konkurentov. Medzi subjekty s najvyšším trhovým podielom, ktorý na základe kvalifikovaného odhadu vyčíslil účastník konania, patria spoločnosti ZSE Energia s podielom cca 37 %, SSE s podielom cca 27 % a SPP so cca 6 % trhovým podielom. Oznamovateľ z hľadiska celonárodného je teda tretím najväčším dodávateľom elektriny v SR, pričom jeho postavenie pred a po koncentrácii sa z tohto pohľadu nemení.
51. Na základe postavenia účastníkov koncentrácie na trhu dodávok elektriny domácnostiam na území Slovenskej republiky, vzhľadom na pozíciu a charakter „tradičných“ konkurentov, ako aj vzhľadom na prienik ďalších konkurentov (najmä tradičného dodávateľa plynu na maloobchode) na tento trh, úrad zistil, že posudzovaný horizontálny prekryv významne nezasiahne do existujúcej trhovej štruktúry na úrovni trhu vymedzeného celým územím SR a Oznamovateľ bude aj naďalej vystavený na predmetnom trhu podstatnej súťaži po uskutočnení posudzovanej koncentrácie.

3.3.2 Posúdenie koncentrácie v oblasti dodávok elektriny domácnostiam – regionálny trh

52. Úrad posudzoval dopady predmetnej koncentrácie na alternatívne vymedzených priestorových relevantných trhoch, a to regionálnych, vymedzených na základe pokrytia 3 distribučných spoločností, ktoré pôsobia na území SR: VSD – v regióne Košického, Prešovského a časti Banskobystrického kraja (v skupine nadobúdateľa,

¹⁸ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - objem dodávok elektriny domácnostiam za skupinu VSE v roku 2016

¹⁹ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa – podiel dodávok elektriny domácnostiam za skupinu VSE v roku 2016

²⁰ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - objem dodávok elektriny domácnostiam za Domácnosti ČEZ v roku 2016

²¹ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - podiel dodávok elektriny domácnostiam za Domácnosti ČEZ v roku 2016

²² Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - spoločný trhovú podiel účastníkov koncentrácie

²³ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - počet stratených zákazníkov VSE

²⁴ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa – podiel stratených zákazníkov v prospech jednej spoločnosti

presne vymedzené v Oznámení), Stredoslovenská energetika - distribúcia a. s. – v regióne stredné Slovensko a Západoslovenská distribučná a. s. – v regióne Západné Slovensko, nakoľko vymedzením distribučných sústav možno definovať „tradičnú“ oblasť pôsobenia dodávateľov elektriny ZSE, SSE a VSE. Ďalej úrad pre zjednodušenie používa pre vymedzené územia pojmy západné, stredné a východné Slovensko.

53. Oznamovateľ koncentrácie odhaduje, že podiel skupiny nadobúdateľa na celkovej dodávke elektriny domácnostiam v regióne západného Slovenska predstavuje [0-5 %]²⁵, a v regióne stredného Slovenska [0-5 %]²⁶. Podiely Domácnosti ČEZ v regióne stredné a západné Slovensko Oznamovateľ nemal k dispozícii, no poskytol úradu počet odberných miest (domácností), ktoré Domácnosti ČEZ v daných regiónoch v roku 2016 obsluhovali. Z uvedeného možno v porovnaní s počtom odberných miest nadobúdateľa v týchto oblastiach, ktorým Oznamovateľ priradil určitý podiel vyvodiť, že podiel Domácnosti ČEZ v regióne tak západného Slovenska, ako aj stredného Slovenska sa pohybuje okolo [0-5 %]²⁷. Z uvedeného vyplýva, že v prípade týchto regiónov posudzovaná koncentrácia nevzbudzuje súťažné obavy.
54. V prípade „tradičného“ pôsobiska skupiny nadobúdateľa, v regióne východného Slovenska sa nachádza 560 951 odberných miest elektriny zákazníkov zo segmentu domácností. Počet odberných miest skupiny nadobúdateľa v tomto regióne je [.....]²⁸. Spoločnosť VSE je tak v tomto regióne jednoznačne najvýznamnejším hráčom.
55. Zákazníci Domácnosti ČEZ by tak podľa počtu odberných miest [.....]²⁹ však predstavovali len cca [0-5 %]³⁰ objemu trhu dodávok elektriny domácnostiam v regióne východného Slovenska, teda minimálny objem.
56. Aj napriek vysokému podielu VSE v tomto regióne, je potrebné tiež vziať do úvahy, že skupina nadobúdateľa napr. v priebehu roku 2017 stratila [.....]³¹ zákazníkov na trhu dodávok elektriny domácnostiam. Zo všetkých stratených zákazníkov VSE v roku 2017 zároveň iba [....]³² prešlo do Domácnosti ČEZ, čo predstavuje iba [0-5 %]³³ zo stratených zákazníkov VSE. Trend strát zákazníkov je zároveň vo VSE oproti roku 2016 stúpajúci.

²⁵ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - odhad podielu skupiny nadobúdateľa na celkovej dodávke elektriny domácnostiam v regióne západného Slovenska

²⁶ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - odhad podielu skupiny nadobúdateľa na celkovej dodávke elektriny domácnostiam v regióne stredného Slovenska

²⁷ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - odhad podielu Domácnosti ČEZ na celkovej dodávke elektriny domácnostiam v regióne západného a stredného Slovenska

²⁸ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - počet odberných miest skupiny nadobúdateľa a jej trhovú podiel v regióne východného Slovenska

²⁹ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa – počet odberných miest Domácnosti ČEZ

³⁰ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - podiel z objemu trhu dodávok elektriny domácnostiam v regióne východného Slovenska

³¹ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa – počet stratených zákazníkov skupiny nadobúdateľa v priebehu roku 2017

³² Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - počet zákazníkov, ktorí prešli do Domácnosti ČEZ

³³ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - podiel zákazníkov, ktorí prešli do Domácnosti ČEZ

57. Z Oznámenia vyplýva, že veľká väčšina stratených zákazníkov zmenila dodávateľa elektriny na inú spoločnosť ako Domácnosti ČEZ, pričom Domácnosti ČEZ nemožno považovať za nového hráča na trhu, naopak, v tejto oblasti pôsobí dlhodobejšie. Odliv zákazníkov zo skupiny nadobúdateľa pritom smeroval hlavne na spoločnosti [.....]³⁴ alebo [.....]³⁵. [.....]³⁶, ktoré podľa Oznámenia veľmi aktívne a agresívne pôsobí na „tradičnom“ území VSE prostredníctvom podomového predaja.
58. Vychádzajúc zo zistených skutočností úrad dospel k záveru, že pri regionálnom vymedzení priestorového relevantného trhu by sa predovšetkým vzhľadom na prírastok trhového podielu Domácnosti ČEZ štruktúra regionálnych priestorových trhov po koncentrácií zmenila minimálne. Prítom zároveň platí, že Domácnosti ČEZ nepredstavovali v tomto regióne pre skupinu nadobúdateľa významného konkurenta, ktorý by v tomto regióne ohrozoval postavenie podnikateľa VSE a ku ktorému by odchádzali zákazníci VSE³⁷, naopak, vychádzajúc z lokalizácie zákazníkov Domácnosti ČEZ možno konštatovať, že tento podnikateľ bol viac prítomný v ostatných dvoch regiónoch. Z toho dôvodu nedôjde k značnému zníženiu účinnej súťaže na tomto trhu.
59. Listom zo dňa 21.11.2017 zaevidovaným pod číslom 1051/2017/OK-5935/2017 Oznamovateľ zaslal svoje vyjadrenie k úradom odoslanej Výzve pred vydaním rozhodnutia zo dňa 16.11.2017 zaevidovanej pod číslom 1051/2017/OK-5802/2017. K predbežným záverom úradu nemal Oznamovateľ pripomienky. Spoločnosť VSEH však zotrváva v názore, uvedenom už v Oznámení koncentrácie, že geografické vymedzenie relevantného produktového trhu dodávok elektriny domácnostiam je národné, a nie regionálne, a v tejto časti sa v plnom rozsahu pridrižiava argumentácie prezentovanej v oznámení koncentrácie, (uvedenej vyššie v tomto rozhodnutí).
60. Úrad konštatuje, že vyššie uvedené vyjadrenie Oznamovateľa zobrať do úvahy, keďže preskúmal dopady koncentrácie aj pri alternatíve vymedzenia uvedeného trhu z geografického hľadiska ako národného. Z dôvodov uvedených vyššie sa však súčasne zaoberal alternatívou regionálnych trhov v tejto súvislosti. Vzhľadom na skutočnosť, že národná/regionálna alternatíva trhu nepriniesla rozdielne závery, úrad definíciu predmetného trhu z geografického hľadiska neuzavrel.
61. Úrad po vyhodnotení získaných podkladov a informácií dospel úrad k záveru, že posudzovaná koncentrácia je v súlade s § 12 ods. 1 zákona, nakoľko značne nenaruší účinnú súťaž na relevantnom trhu, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia.

³⁴ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - spoločnosť, kam smeroval odliv zákazníkov zo skupiny nadobúdateľa

³⁵ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - spoločnosť, kam smeroval odliv zákazníkov zo skupiny nadobúdateľa

³⁶ Obchodné tajomstvo Oznamovateľa - % stratených zákazníkov VSE, ktoré zmenilo dodávateľa elektriny na jednu konkrétnu spoločnosť

³⁷ V odbornej literatúre používaný angl. výraz „maverick“

Poučenie:

Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“), v spojení s § 61 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, (ďalej len „správny poriadok“) proti tomuto rozhodnutiu môže byť podaný rozklad Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky, odboru koncentrácií, Drieňová 24, 826 03 Bratislava, v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. O rozklade podľa § 18 ods. 1 zákona o ochrane hospodárskej súťaže rozhoduje Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky. Podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku včas podaný rozklad má odkladný účinok. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

(elektronický podpis)

Ing. Boris Gregor

podpredseda

Protimonopolného úradu Slovenskej republiky

Rozhodnutie sa doručuje:

Advokátska kancelária Zuzana Turayová, s. r. o.
Hviezdoslavovo nám. 13
811 02 Bratislava
Doručované do el. schránky Kinstellar, s. r. o.
IČO: 35 873 833